

El Teatre Popular d'Amichatis

Talment com si jo fós una mena de cònsul de Granollers a Barcelona, gaire bé cada vegada que allí s'intenta per a aquest poble—perdoneu, per aquesta ciutat,—un acte transcendent, de tard o de lluny, m'he de trobar a les rambles amb algú que'm demana el parer o simplement m'exposa el què fá al cas.

Aquesta vegada ha sigut l'Amichatis el qui m'ha dit:— Ja sabs que anem a Granollers a fer la «Marieta»?—I, uns amics han saltat:—Per què no escrius quelcom a propòsit de la «Marieta» i del Teatre de l'Amichatis, de la mateixa manera que en les altres poblacions el gran Montero llegeix unes pàgines sobre Teatre Popular?

—I per què tinc d'escriure jo ara unes ratlles sobre l'Amichatis?

—Home, és a Granollers...!

Suprem argument. Es a Granollers; es tracta d'un acte que s'ha de realitzar a Granollers. I, jo no sé perquè serà, que els amics, que coneixen la meua manca de laboriositat ingènita, m'obliguen a que dongui el cop de coll, pronunciant una paraula màgica, el nom de la meua vila, que té per mi—potser per mi tot sol—totes les dolces sonoritats remotes dels dematins clar i alegres de la meua infantesa; les sensuals endormidores i càlides hores mortes de les migdiades estiuenques; les xisclajants i aturdiradores sortides de l'estudi-presó; les romàntiques, íntimes i potser avergonyidores postes de sol, i el record, sempre flairós, de les nits confidencials i festejaires...

Però aquesta vegada s'ha casat amb l'incen-tiu imperiós de tractar-se d'un acte a Granollers, l'amistat profunda, inquebrantable, dels autors de «La Marieta de l'ull viu», l'Amichatis i en Màntua, i sobre tot—això l'amic Màntua ja m'ho perdonarà, que ell coneix el nostre cas mellor que ningú—sobre tot, deia, l'amistat amb l'Amichatis; amistat que resisteix admirablement a aquell pensament subtil de Bacón, que diu: «Es precis saber estimar als amics fins en la prosperitat llur.»

Sabeu què significa per a mí, l'Amichatis?

Agafeu uns quants anys de Facultat de Medicina, amb exàmens, Jocs Florals, vagues tumultuoses, periòdics humorístics, discussions al marge de la ciència que conreuavem, o al menys teníem l'obligació de conrear; barregeu tot això amb nòvies romàntiques, que tenien pares amb ànima de ferro i bastons menaçadors també amb ànima de ferro; deixateu tota aquesta triaca amb divagacions ideològiques al llarg dels carrers de Barcelona, entre la processó dels llums a banda i banda, que eren com el seguici de l'enterrament — que no veíem — de les nostres il·lusions, tantost nascudes; feu d'aquesta mixtura, un capdell amb les llargues hores mortes a la penya «Maison Dorée», presidida per aquell gran arquitecte de la broma que tots vosaltres coneixieu i que es digué Albert Llanas; ajunteu tot això amb el record inesborrable d'una vesprada d'hivern, que la deesa fortuna vingué a visitar-nos a l'Amichatis i a mí, en un pobre kiosc que jo tenia al Port — perquè jo he tingut de propietat meua un kiosc al port de Barcelona, encara que sembli mentida; — penseu en la sorpresa fàtillera que ens sobtà en descobrir sobre la fines-

treta de la taquilla del kiosc, una cartera inflada de bitllets — 60.000 duros! — que uns *americanos* que vingueren a comprar llibres deixaren abandonats a la nostra potser encara mai provada honradesa... Feu amb aquests records i amb aquells misteriosos temps de desorientació, que passàrem com ubriagats en la reumàtica cova del Bar del Centre, convertida per obra nostra en primer cabaret barceloní amb el seu carnet sentimental i eròtic de noies fugides de sa casa, de coupletistes desitjoses de fer broma de debò, deixant la broma de music-hall a preu fet... I, en fi, la rebotiga d'una farmàcia amb el seu bec de gas enguniós i amb la xardor que en els polsos ens feien unes drogues imbecils i una literatura que, potser com les drogues, ens creïem massa de bona fè.; i altres records. i altres...

Veieu quin galimaties sentimental, quina birolla de colors i de flaires que emborratxen el cor, me lliguen, ens lliguen per a sempre, a l'Amichatis i a mí...

Per tot això, amics, he acceptat amb joia l'encàrrec de parlar aquí del teatre popular de l'Amichatis i essencialment de «La Marieta de l'ull viu»...

Coïncidint amb unes veus disperses que proclamen la crisi i anuncien la mort del teatre català d'una manera persistent, des de un sector de Barcelona, fa uns quants anys que en l'àmbit de la ciutat esclaten els noms d'unes obres que tenen el poder de smoure una gran part de públic i de mobilitzar-lo. Aquestes explosions es diuen: «Les dones de tothom», «Amàlia, la novel·la d'una cambrera», «La borda», «El camí del vicí», etc. El gran pirotècnic que les fulmina, es diu Amichatis, i en el cas de «La borda», aquest nom va acompanyar del nom també prestigiós del mestre en Joaquim Montero.

Què tenen aquestes obres, que en moments de suprema, angoniant indiferència, han pogut desvetllar entusiasmes? Ja us ho diré simplement què tenen: tenen vida. No son filles raquítiques d'hivernacle, no són síntessi forçada i trasbalsada de laboratori intel·lectual...

Són escenes del carrer; són grapades de vida del carrer, portades a les taules talment com en la vida; però ordenades bellament. I heus-aquí en poques paraules el nervi del que s'anomena teatre realista.

S'ha dit que no val el copiar la realitat crua i bruta, i portar-la a l'escena. Amics, és amb suc de la realitat, amb carn de la realitat, amb ossos de la realitat, que es farà teatre bell, es farà art, si se saben ponderar i equilibrar els elements d'aquesta realitat, enquadrant-los perfectament en els motllos rígids i difícils d'una obra de teatre. Si l'obra produeix emoció; si el públic, en el transcurs de la mateixa, passa pels estats d'ànim que l'autor s'ha proposat en escriure els clars i els foscos de la seva novel·la teatral; l'obra és obra artística, i l'autor és, per tant, un artista talment com ho és un músic que te trassa en transmetre, per mitjà d'un instrument o instruments, les emocions i sensacions vàries que's proposa.

L'Art no's debat únicament pels camps florits i esmeragdins de l'Arcàdia dels plaers i de la bondat; un quadro de dolor pot devenir obra bella. Si la suprema finalitat d'una obra d'art

és la bellesa, i bellesa i bondat van juntes, per què negar que l'hòrrida tragèdia inhumana de la guerra pot ésser en un moment artística, produint bellesa i conduint per reacció cap a l'àrea sublim de la bondat? Precisament és després de les grans tragèdies cruentes que l'humanitat se sent necessitada d'eixamplar els cercles de la bondat humana.

Totes aquestes consideracions, que tinc de frenar perquè el temps de que dispo m'hi obliga, em suggereix el teatre de l'Amichatis, que t'è el vigor i la força de la mateixa realitat.

(Continuarà)

L'estrena de «Papallones»

El nom prestigiós de la senyora Fremont, tant com l'interès per a conèixer o veure una vegada més «Papallones», l'hermosa comèdia d'en Pous i Pagès, va omplir diumenge passat el teatre de La Unió Lliberal d'una concurrència que va aplaudir entusiastament les escenes més culminants de la bella producció teatral de l'eminent prosista català que amb les seves obres s'ha fet una forta personalitat en la literatura pàtria.

La interpretació de «Papallones» va ésser calorosament elogiada per tothom, com ho provaren els aplaudiments a cada final dels tres actes que té Nosaltres, emperò hem de senyalar, tot regoneixent un conjunt digne de tot elogi, que el senyor Giménez Sales a voltes exagerava un xic el paper de *senyor Felip* el notari tot bonhomia, però no amb els ribets de benèit que a voltes l'espectador en ell hi podia veure.

Tots els demés, bé; molt ajustats i amb el paper perfectament estudiat i sapigut, així les senyores Fremont i Verdier, com els senyors Calvo i Bañeres.

Per a fi de festa, es representà la joquina «El marit de la viudeta», amb que van entretenir al públic la senyora Fremont, senyoreta Rosalia Rovira, i el senyor Calvo.

En resum, molt bona vetllada, amb ganes per part de tothom, de que es repeteixi ben sovint.

Centre Catòlic

Aquesta tarde, l'Esbarjo de Sant Lluís, dedica una festa al seu patró, amb un escollit programa, en el qual hi figuren, demés de la lectura de poesies i treballs literaris, la representació de les obres en un acte, «Cataplasmes de cal senyor Francisco» i «Toni, el cassanús».

L'entrada és franca.

DOCTOR CANTALLOPS

Metge especialista en enfermetats del Nas, Gola i Orelles

Metge de l'Hospital Clínic de Barcelona

Granollers

29, Carrer de Josep Umbert, 29

Dijous, de nou a una

Barcelona

Carrer de Girona, 90, pral. 2.^a

De tres a cinc